

UGOVOR S PRAŠINOM

izbor iz poezije

LANA DERKAČ

SADRŽAJ

USPUTNA RASPELA

(1995) 1

Prognoza 2

Kao ritam jahača 3

Riblja kost 4

Pjesma o gljivama 5

UTOČIŠTE LUČONOŠA

(1996) 6

Pravilo prvo 7

Porto morto 9

Konsonanti i vokali 10

Ovaj planet 11

Brod u boci 12

U mraku 13

Privid 14

Slavonski pečat 15

Tisuće jaja tišine 16

EVA IZ POŠTANSKOG SANDUČIĆA

(1997)	17
Hodočasnik svagdašnjice	18
Manevar tišine	19
Limun	20
Vrijeme nestanka	21
Korzo	22
Opsesija	23
Tiktakanje praznine	24
It drives you mad	25
Karavana	26
Ruža i kosac	27
Peti jahač apokalipse	28
Bez izlaza	29
Smaknuće teksta	30
Eva iz poštanskog sandučića	31
Evina osobna karta	32
Eva u meni	34
Kriška za moj rođendan	35
 ŠKRABICA ZA SJENE	
(1999)	36

Čudo	37
Dangerous zone	38
Montažer sumnje	40
Škrabica	41
Na blagdan vina	42
Svojstvo: sipkost	43
Mliječnom stazom	44
ŠUMA NAM ŠALJE STABLO E-MAILOM (2004)	45
Meduza na livadi	46
Povratak	47
Rast	48
Misliš?	49
Novine	50
Šapat nad asfaltom	51
Neusamljene samoće	52
Ugovor s prašinom	53
Vježbanka za povijest	54
Botaničke fikcije	55

STRIPTIZ ŠUTNJE (2006)	56
SMS	57
Snijeg utajivač	58
Oblaci su posljednji put tepali kiši	59
Terra incognita	60
Tratina je zauzela ponedjeljak	61
Putovanje	62
Igra lovice	64
 TKO JE POSTROJIO NEBODERE (2006)	 65
Siječanj	66
<i>Gurali smo jedno drugo kroz ušicu igle</i>	67
Dionizova datoteka	68
Strah	70
Navijači	71
<i>Po majci Zemlji izvezli smo autopute</i>	72
Zoomiranje?!	73
Nož i srdele	74
Tsunami	75
Ljubavni trokut	76

ŠAH SA SNIJEGOM (2011)	77
Apolon nedjeljnog ručka	78
Izbor depilatora	79
Mehanika očiju	81
Svetica	82
Sahara koja ne mari za kompas	83
Iskrcavanja	84
Pripremanje juhe	85
Promjena vremena	87
Plagijat nevremena	88
Nacrt stana	89
Adresa smrti	91
Zdjela s hotelske terase	93
Prije knjige	94
Plemena	95
Liječenje kiše	97
Zima steže omču	99
Stanar zime	100
Imitacija šume	101
Mir bez putovnice	103

Zarazila sam se neobičnom bakterijom	104
Slavljenik	106
Letovi	107
Yucatan je obnovio plaže po tijelima	108
Odjava	109
POŠTAVANJE NEBA (2015)	111
Stranice	112
Copy, Paste	113
Zatočene radnje	114
Klizave i nijeme	115
Odrastanje krajobraza	116
Okupacija kupaonice	117
Vježbanje tsunamija	118
Ratovi	119
Gradovi bez snijega	120
Bacač	121
Krošnja	122
Kost	123
Šiljilo za snijeg	124

Dr. Siječanj	125
Točka, zarez	126
Divovski nokat	127
Vršak	128
O autorici	129
Impresum	130

USPUTNA RASPELA (1995)

PROGNOZA

TV

u tvoj neraspremljeni krevet
udahnuje novi val ciklone
sa zapada
Ne uspijevaš se nekoliko puta sagnuti
složiti posteljinu prije kiše

Misliš da se umobolnice
Odiseji
raspeća i ubožnice
transkontinentalne kretnje dok spavaš
šumovi i ratovi
rasplinu u sapunici pulsirajućoj
pod tvojom kožom

Ne slutiš
uranjajući u toplu kupelj
ti sabijaš tek kasno buđenje
načete migrene
u bijele mjehuriće
inateći se što TV
još jedan dan
neće emitirati galeba Jonatana Livingstona
i sunce nad Jadranom

KAO RITAM JAHAČA

Miješlaš ilovaču i crnicu
u svojoj maloj lončanici
zamišljajući onemoćale šume
tundre
neboderske pokrove
Često se budiš jer konjanici
u zgužvanim pidžamama
tako nemilosrdno gaze zemlju
bazdeći na votku i džin
dok hvataju zalet
Ne vjeruješ im
Njihove hrptenice suludo su
uspravljene pri jahanju
da bi ti odbacila lončanicu
i nasjela na jedini zvuk koji čuješ
udaranje ping pong loptice u dvorištu
kao ritam jahača

RIBLJA KOST

Ostatak si riblje večere
od sinoć već prilično ukorijenjena
u bjelinu tanjura
i nepomičnu kutiju stana
Tvoji sustanari neprijemčivi su stanari
nova povijest
Njihovi povijeni stupovi tijela
u perinama svježe probuđene kraljeznice
emitiraju
tebi neobičnu svagdašnjicu
i odvrtnjem radijatora
određuju mediteransko podneblje ovoj sobi
daleko od Sredozemlja

PJESMA O GLJIVAMA

In perpetum
kiše bijahu milost
ili zasjede
neporočnog kralja nebesa

I nikad berači s noževima ne povjerovaše
u neprobojnost vaših šumskih kordona
gljive
jutros još jednom načete
svijetom trzavica
i popodnevnog otpočinjanja

I sunce odbijat će se
o štitove
vaših ugašenih svjetiljki
na kuhinjskom stolu

UTOČIŠTE LUČONOŠA (1996)

PRAVILO PRVO

I.

Ponavljanje jutra Bog je uveo
kao prvo pravilo svjetla
I gledao na džepni sat
rekao si
Da otupi noć
da odmori se svjetioničari
dok bude te obrastao oceanski bokor samoće
kao korov
i val ti bude međaš
Zora ti bude zastava

II.

I tako
stvari imperativ
dok je ponavljao:
neka zora
ostavi po nabor na jastuku
Da u nj zgužva se
sva

v
i
š
e
s
a
t
n
a

t
a
m
a

PORTO MORTO

Otkada krijesnice noće u travi
znaš da zapuštena dvorišta
pokraj kojih prolaziš
ne mogu biti porto morto

Možda i mogu
kažem
ako zamislimo da
krijesnice kad ne lete
ni ne nalikuju odviše na brodove
nego na svjetionike

A što će toliko svjetionika
u jedno luci
pitaš

A što ako to nisu krijesnice
nego titraji nekog neugašenog
kozmičkog ekrana
pitam
a ti se smiješ
Ionako će ga uskoro ugasi
kažeš
Zbog gromova
lako ne vidiš oblake
i propustila si prognozu

KONSONANTI I VOKALI

Lipanj u blatu
Mrtvuju gospari i njihove kosti još uvijek
čvrsto stežu srebro
Jedino mjesečina po koji put pokrene im bilo
Želiš da zauvijek ostane potopljena u krvi ljeta
Redovnice na smočnim zebrama
teško presijecaju
plavičaste pletenice automobila
zaustavljaju city
S druge strane ulice
zapalit će na arterijama bedema
svijeću za svaki udisaj
što zaspao privija križ
I pogledaj Oče naš
kako pod zidom
tvoji konsonanti i vokali
podizuju i spuštaju pučinu

OVAJ PLANET

Samo jedan je svemir
kojeg gledaš
U kojem zidovi tvog tijela pomiču se
kad kroz rolete
prođe prva jutarnja zraka
Tvoje ruke zgrčene
još prije buđenja žele obuhvatiti svjetlost
Dodiruju stjenke
prenapregnutog betona
tuširanja i jučerašnje politike

I ima planet koji nastanjuju
majušni svjetovi imitativnosti
na kojem nedjeljom odlaziš na šumske izlete
i tamo čini ti se
da su listovi drveća
razapeta i usitnjena slikarska platna
ili štura pisma anđelima

Jer jedan je planet s kišnim glistama
s dopodnevnim dresurama svijesti
kranjskom i senfom za ručak
i s psom vučjakom

BROD U BOCI

Onaj što stoji i ne kreće se brod je u boci
Uglavljen u tišinu vitrine
Palube krcate tvojim obvezama u dozama
čije mjerne jedinice su dani
kalendar u petodnevnoj ili šestodnevnoj prašini
potkrovlja
na čije tjeme sručio se
cijeli zlatni shoot jeseni s prve breze
(zašto i jesen klizi a brod ne?)
I kad prestane tvoja žeđ postaješ nervozan
Jer dok odmičeš bokal ti guraš vodu
a brod to ne može
I ne zna što je otvoreno more i dubina
jer kopneni je to brod
i već jedanaest godišnjih doba
motri provaliju s police
Pa poželiš razmjestiti sobu
pomaći namještaj
da bi plovio i poput djevice ushićeno
brod u boci stizao u luku

U MRAKU

Katkada sjediš u naslonjaču
u mraku
Onda upališ žigicu
i vidiš arhipelag znoja
na košulji
I palit ćeš žigice dok si budeš dresirao svijest
Kao čovjek koji je na jugu u brvnari
čekao dan kad će za njegove oči
biti potrošeno nebo

PRIVID

Razmišljaš

možda su zvijezde

pokušaj neke industrije

doduše divovske

da etiketira nebo

Eh

da ti je vidjeti na koga se oslanja

njen marketinški kralj

Možda su zvijezde

mjesečev blještavi ovratnik

Ili izbliza

zlatokose donne nagnute s nevidljivog balkona

SLAVONSKI PEČAT

Slavonija je jedini pečat na jastuku
grozničava sobarica što mjesecima
uredno mijenja blatnjave jastučnice
na kojima tvoje lice noću je paprat

Retrospekcija si što prije dva tjedna
kidala je zagrebački kruh
ili ljetos pila šibensko vino
Isječak što uvijek se vraća
U tvom krvnom labirintu poslije ručka
gube se Cesarić Kraljević Kanižlić i Kozarac
i uopće nije jednostavna
metafizika njihovog proputovanja
na ovim nestandardiziranim tračnicama
no i prije si bio osoba s lošom cirkulacijom
Minijatura koju sjeta dodiruje
nagriza
kao moljac crno platno

TISUĆE JAJA TIŠINE

Još jučer doručkovao si jesenje jutro

Danas kantinski radnici u suterenu pjevuše *Brasil*

sasvim tiho od trena

kad sanjaju zrno pijeska

ljetu suviše nevjerno zaustavljeno na čaši

Samba umotana u slavonsku hladnoću & šipražje

naočigled gubi ritam

& zaista posljednji put oprostit ću što si

ove zime pustio Nazorovog cvrčka

da se zauvijek pokrije snijegom

A ti me ne čuješ nego se pitaš

zašto je tišina

odabrala baš tvoj osjet sluha

da u njemu snese

na tisuće svojih jaja

EVA IZ POŠTANSKOG SANDUČIĆA (1997)

HODOČASNIK SVAGDAŠNJICE

Ovaj tepih prostor je međudisanja
po kojem koračajući hodočastiš svagdašnjici
dotičeš svetinju sobne prašine skupljane odveć
dugo

I staješ na tu šarenu kocku
između bdijenja
i suludog radoholičarstva
dok uhodiš
zlatni korijen cvijeća na sagu
do kojeg ne možeš doći
niti raskapanjem parketa
I na tom majušnom prostoru
jutros sjediš kao svitak čekanja
Da smogneš izaći
Da te napusti čeznuće

MANEVAR TIŠINE

Melankolija koju gužvaš u ruci
jedina je ljubavnica ponoći
A pred jutro sve sjene su u izbjeglištvu
jorgovan više nema prvotno značenje
Cijela soba može podsjetiti
na neki nijemi konvoj praznine
Tišina zavladaвши sprema svoj manevar
i ne možeš čuti valove
ni krasti pjenu
iz koje je ustala Afrodita
Samo još možeš ćutjeti
kako pukovnik neke pospane vojske
odvlači ti osjet po osjet
slowly very slowly

LIMUN

Na stol spuštaš limun
pa rukom zaustavljenom na tren
stvaraš privid ukočenog vremena
zloslutne ušlagiranosti
u nesagledivi arhiv prostora
gdje ti miruju prsti

I čini se
svemoćan je limun
jer istovremeno posjeduje
ritmičnost i aritmiju hrapave kore
Bojom je svjetiljka

R

a

z

r

e

ž

e

š

g

a

pa mu

dodirneš lumin

VRIJEME NESTANKA

Tvoja sjena raste kad se približavaš
i sada napokon opet možeš stopalima dijeliti asfalt
na lijevu i desnu stranu
dok pod prašinom
osjećaš pralje i školsku kredu
nestale dolje
I stojeći nad njima guraš ih
sve dalje u podzemlje
pritišćeš čak do grčke mitologije
i poluprokopanih ulica Hada

Tvoja sjena na tren
ugarski je oficir na suncu
koji je uz čvrsto stiskanje ruke na pojasu
prije cijelog stoljeća pazio
da tu ne ispusti tanku nit poljskog puta

Tvoja sjena nalikuje na negativ
dok ne skonča svaki dan kasno popodne
s nestankom sunca

KORZO

Kao otisak golemog stopala
ovaj korzo se spustio u zemlju
I brzo na njemu bijahu
ostavljene svjetiljke
Zaživješe mravlja tjelesa na njemu
iako je posvuda
po obližnjim podrumima
u mraku carevao thanatos
i preneseni ekrani povremeno
kao *flash*
osvijetlili bi ovdje tek rub
Hadovih stolica

OPSESIJA

Apolon za sada jedini može oćutjeti Afroditin novi
život
tako daleko od grčkih vjerovanja i stare ere
I zna da će joj uskoro azur vala
biti jedini udvarač nizan u pjenu
na novovjekovnom kupalištu
Pa bi htio odgonetnuti ma kakav to kipar ima
pravo
pretvoriti ženu u mramornu statuu
samo zato što mu se priviđa
kako pred zoru ona prostire kosu na pijesak
umjesto postelje
u kojoj je svaka vlas
umorena alga

TIKTAKANJE PRAZNINE

Pitaš se da li će ikada itko potrošiti prazninu
što joj je otac Kiklop što joj je majka Kiklop
pa da je nikada više ne začuješ kako tiktaka
stvara se kao novo bablje ljeto

Na rubovima umivaonika
jutros u kupaonici
praznina vlada kao katar
Na zidu je odveć nametljiva freska
Kad zašumi nedjeljom uvečer
nepobjediva je
iako znaš prepoznati njen tajni kod

Čim osjetiš da napušta *subway*
koji uporno gradi
u tvom lijevom plućnom krilu
već je zamišljaš kao preljubnicu
ali i onu koja se vraća svaki put
kad Orfej ustane presavije novine
i pospano izađe iz eritrocita
kao iz prigradskog autobusa
u krošnje i zeleni rukopis predgrađa

IT DRIVES YOU MAD

Umjesto topa u podne
i ti i ja
osluškujemo prasak praznine
Vani
na tvojoj kabanici
prionuloj uz nugu kožu
kiša se slijeva u kaligrafiju

U sobi smečkaste zavjese
nisu med

Praznina je oholi maestro
što se spotiče i o svece i o mešetare
i ne odobravaš joj progon
zlatnih otkucaja
i njihovih 24 karata

Izdignut iznad kreveta
nad praznim ormarićima i plohom tepiha
sad već sigurno znaš
da najviši si sobni obronak praznine
Iako prazninu stalno odguruješ
i ponavljaš: *it drives me mad*

KARAVANA

Opet te zatičem kako stojiš u pidžami
i mrmljaš: pa daj vidi
noćasnja karavana se kreće
od Oriona prema Malom medvjedu
nezavisna od malobrojnih benzinskih crpki
kao nezavisna rečenica
I pružaš mi dalekozor
Hoćeš mi prikućiti svoju
virtualnu sliku na kojoj se
oko dvogrbih deva
što se još jedva daju nazrijeti
mrak pripija kao kužna vriježa

RUŽA I KOSAC

Ujutro sve izgleda drukčije
Više ne nalaziš mjesto
s kojeg si se noćas
zamalo previše nagnuo u ambis
Uostalom štošta je drukčije ujutro
pa te čudi jogi-madrac
neravno spušten
na ravnoj plohi sobe
Ruža u vazi svjetlija je
sada otkako je
izgubila noćni miris
mračnu tajnu
Otvaraš prozor
Vani kosac
samo što ramenom ne dodirne
limeno nebo

PETI JAHAC APOKALIPSE

Ako brojiš sve svoje izletničke šume
koža ti je raznoliki atlas
Ako listaš sve gradove koji
nadahnjuju smrt
boja tijela ti je Sahara
Ako se tuširaš
nemir ti je sapun

Ne umišljaš da si Isus
kada bi htio
zgnječenim omotom čokolade
nahraniti sve oblake
pod kojima će se
praznina predstaviti
u petom jahaču Apokalipse

Pa ipak
strah te
uvijek kad vidiš
kako naglo i bez riječi
rastu jablani
iz tvog kardiograma

BEZ IZLAZA

Svake godine na Silvestrovo
možeš vidjeti kako Stara godina
u krhotini gotovo nedjeljivog vremena
izvršava harakiri
Šapatom obnavljaš patetiku njene
posljednje rečenice *no way out*
predosjećajući da je ovog trenu
demijurg kalendara
iz nje istisnuo sav vakuum
lijepeći ti je za stjenke
kao uginulu ličinku
nakon što te iscrpio razlaganjem pijeska
u otpuhljiva zrna

Pa je hoćeš odložiti kao
porculansku šalicu
u policu

Pa je hoćeš odložiti
u pretrpanu policu
kao porculansku šalicu

SMAKNUĆE TEKSTA

Večeras si parazit zbivanja
Tako čak niti kiša ili snijeg
što bi se mogli pojaviti
ne mogu biti tvoja radnja
Večeras voliš tuđu ženu
Popeo si se uz stube koje nisu tvoje
Listaš tuđe fotografije
pa osjećaš kako se
vrijeme njiše kao
obješeni veš
Onda mi zaklapaš knjigu
a sve zato
jer hoćeš da povjerujem
kako možeš smaknuti tekst
i Mariju Antoanetu
kao giljotina
i potom satima šutke
sjediti u stolici za ljuljanje

EVA IZ POŠTANSKOG SANDUČIĆA

Živim u pismu
Više ne obilazim stablo
Više ne ustajem rano
otkada roletom mogu zakloniti
svu svoju nagost
i sunce što mi
svakodnevno blješti u oči
u mom novom domu poštanskom sandučiću
Ne razaznajem svoju ustrajnost
koja se u prvim naznakama algebre
i nepisanim posjetnicama za prvu ženu
već skoro nazire u pijesku
jer ne želim biti Eva
ako je Adam
u posljednjoj zagriženoj jabuci
ostavio svoju usputnost

EVINA OSOBNA KARTA

Sve je O.K. reći ćeš
otkrivši me već zaboravljenu
i sumnjičavo stojeći preda mnom
nacrtanom kalcijem krede
Lijepa si i prvotna iako si
samo kontura na asfaltu
šapućeš no brzo dodaješ:
za vedrog vremena sniježe
tvoji bijeli obrisi
dok držiš jabuku
plod ljeta

Ne negodujem kada me
u zaklopljenim knjigama unose u kuću
a volim otvoreno nebo
i parkove
oduzetu mi sliku raja
iako ne znam da li
na primitivnom crtežu kredom
već nosim ili još ne nosim
smokvin list

Volim parkove
a zapravo ne znam
što je javni prostor

Ni što je gužva
Ni što je to tramvaj

Legitimiraš me
nazivajući me Evom
a kažeš da ne znam
koliko besanice može

posjedovati osobna karta

Baš zato

ne zovi me prvom ženom

ako mi u svojevrsnu trampu

za pojašnjenje prvog grijeha

opet misliš dati

svoju posljednju kušnju

EVA U MENI

U meni već 74 dana drhti Eva
Povremeno zalijeće mi se na stjenke
i šapće: k vragu i mogući snijeg
U Adamovim grudima još raste trava

KRIŠKA ZA MOJ ROĐENDAN

Nečujna sam
Parafinska sam tišina
svaki put kad poželim kućom
vijugati poput plamena
ili se kretati kao gusjenica
koja uzaludno obilježava
svoj bezvučni prostor
Sve ladice rude su i rudnici
i njihovim otvaranjem
učvršćujem muskulaturu praznine
Tvoje ladice dobre su atletičarke
jer svaki put do mene
bace kuglu
no ja ti nikada ne vraćam prazninu
Ostavljam je i čuvam u svojim ladicama
jer ona je za sada jedini suvenir

Neću više da sadiš
plantaže tišina u sebi
U ladici je oštar nož
Odreži mi krišku blizine

ŠKRABICA ZA SJENE (1999)

ČUDO

Nakon sna
neboderi ustaju kao probuđeni Superman
Berlin je po tebi kihnuo kišu

Gonetaš gdje si na autocesti
ostavio svoj bijeli automobil
s plavičastim odsjajem
Umjesto njega nalaziš
na asfaltu
mjesečev kamen
pa golemu gljivu

DANGEROUS ZONE

Magnet tvoje svjetlosti pomakne anđela
svaki put kad on stane u kritičnu zonu
Onda mu se krila izdignu
nad točkom mraka
i naslućuje da će uskoro radio valovima
Berlin emitirati dobro jutro
Dok zora prelazi iz Pekinga
u srednju Europu
anđeo nečujno svira balalajku
Noćas je gorjelo
rastjerujući smrt
razdirući strah
tko zna koliko
njegovih voštanih kopija
i noćas je spavalo
tko zna koliko taksista
pod limenim zidovima
s njegovim nevidljivim praslikama
Noćas su golubovi nehotice zobali maglu
pod njegovim hladnim statuama
na Mirogoju
Tamo gdje ti anđeo dodirne kožu
pomislio si
ostane rubin

I svaki put kad magnet tvoje svjetlosti
pomakne anđela iz opasne zone
ti si njegov srebrnasti čuvar
soul guard
pa sada može opet nesmetano proletjeti
ometajući razgovorne sekvence
zvjezdane prašine

Samo zato oprostit ću ti
što povremeno odlaziš u veliki krematorij
a potom nespretno rasipaš moju ljubav
kao pepeo nad Gangesom

MONTAŽER SUMNJE

U kasno ljeto izvukla sam
iz tvoje kičme 17 pahulja

Čudio si se što sam ih neoprezno
pretresala kao carinik
Razmočene loše ih restaurirala
kao jedine vidljive mi tragove
tvojih vremena i nevremena
kao majstorski načinjene
nesvetačke freske
tvojih unutrašnjih zidova

Na početku šume
razložila sam 17 pahulja u mahovinu
pa ih govorom opet nespretno skupila
u šašavog montažera sumnje
u soldata koji od noći
čini stratešku premetaljku
u nakazni vojni poligon
umjesto u pticu

ŠKRABICA

Na mjestu predodređenom za prsni koš
nosim škrabicu za sjene
Katkada bojažljivo volim svemir
Šuma umjesto mene zna:
tišina je kapital
Katkada
sjene moje škrabice još su
neevidentirane u registrima
i bogatim katalogima straha
Katkada moje sjene još su neupisane
u formulare oskvrnuća lijepog vremena
Katkada nenaslućeno
pojavit će se niotkuda
tek u nekom kasnijem meteorološkom izvještaju

Na mjestu prsnog koša
nosim škrabicu sa sjenama
Katkada oljušti se s nje boja
iz koje gataš
bestjelesni nadin lik

NA BLAGDAN VINA

Jučer popodne te Dioniz uveo u svoj dosje
Čak te u svoj dosje uvela i radost
I glazba te uvela u svoj dosje
I krajobraz u svoj
pa je opijenost otvorila za tebe prozor
kroz koji si mi se s vrtom nagnuo u sobu
sa svakim crvenkastim listom
kao jednim gnijezdom tvoje čežnje
Trenutak kasnije
nepomično stojeći nada mnom
postao si ptica od trske

Onda te i bog prirode
pribilježio u svoj dosje
A i civilizacija
te upisala u svoj

Koliko te je još ostalo?

SVOJSTVO: SIPKOST

Nepredvidljivo si sipak
Baš kao anagram
kao havarija koja se od rasutih sjećanja
skokovito iznova složi u cjelinu

A mogla bih povući
sasvim čvrste granice
tvog trajanja u autobusu
Iako premećeš Hrabala iz ruke u ruku
Knjiga je škrabica pomisliš
U njoj su zarobljene sjene

Vani
uz put svako suho stablo
jedna je velika žigica Apokalipse

MLIJEČNOM STAZOM

Noću odlaziš i dolaziš u vikendicu
Mliječnom stazom

Pred tržnicom ne cjenkaš se
s prekupcima sjena
Opominješ ih da nemaju pravo više
pričati o algama i zvijezdama
Praznina na najrazličitijim mjestima
čuva svoje ispostave kažeš
pa noću da je izbjegneš
u podnožju mjeseca rasprostireš kamilicu
i mentu

ŠUMA NAM ŠALJE STABLO E-MAILOM (2004)

MEDUZA NA LIVADI

Maloprije

dopodne je po livadi počelo

razvlačiti svoju gramatiku

Ona te pripitomljava

i sve više prisvaja za doručkom

na još mokrim vršcima trave

Krajolik je ipak osunčan

Dok te gledam iz daljine i dolazim

nad livadom si minorni klobuk

pa te priljubljenog uz vlati

percipiram kao meduzu

koja je pustila svoje nepokošene pipke

Kao biće na kojem iznenada

zamjećujem dva snažna prednja uda

Njima otvaraš košaru

i izvlačiš čips

POVRATAK

Tek me tu i tamo nazireš u šumi

Debla su mi pojela lice

Onda postajem vidljiva

Kažem: *čistina mi je prijatelj*

Čistina me vraća

Otkako sam primijetila

da ti je mahovina sipila

po unutrašnjoj strani potkošulje

jedinica sam mjere za izdržljivost

RAST

U šumi

veći si od sebe dok stojiš i guštaš:

drvo preraste svoju sjenu

svake nove sekunde

U šumi

srebro je morski pas

Progutalo ti je dio ruke položene

na mahovinu

Litice su zastave izložene suncu

Valjda se zato tako visoko suše

i blješti njihov kameni grb

Ipak odlaziš kući

Pališ kompjutor

Možda nam šuma pošalje

jedno stablo e-mailom

MISLIŠ?

Iz kamenja se izlegnu planine

šapnuo si mi prije tri dana

i zaista u povjerenju

Misliš? smijala sam se

Kamenje planina snese pa odlaže

u podnožju kao svoja jaja

Pojavljuješ se niotkuda

Mirišeš po narančama

koje ne nosiš

NOVINE

I.

Neka nam menta bude grad
započeo si rečenicu
i pred kioskom na presavijenim listovima
potražio rezbarije po novostima
Čitaš mi: *postoji mjesto*
gdje kiša svaki dan zalijeva anđele
pa rastu

ŠAPAT NAD ASFALTOM

Nebo je u grad odložilo
svoj ruksak kiše
Učinilo ti se da je anđeo prije toga
stajao na vratima i šaptao:

ne odupiri se sjenama

Nad asfaltom
kuće složene u drvored
mračno su se nadvile iznad tebe

Iskra sumnjičavosti počela se jutros
utapati u oblinama muza
nalikujući smočenoj flori
na ljeti nošenoj sandali
Hoće li sumnja zagrmjeti
ili i postojano i dosadno i tiho
nastanjivati poeziju
upitao si anđela
koji navija kotačić nade
poput sata

Zapravo si shvatio da kiša samo
tvrdoglavo namjerava istrčati maraton

NEUSAMLJENE SAMOĆE

Svaka samoća jedno je mračno pismo
pa se danonoćno dopisujemo na
najnemuštijem jeziku
Svakog ekvinocija zaustavljamo mahovinu
u gmizanju po zmijinom trbuhu
Štopericom mjerimo tko je brži
no kad mahovina opet krene
više ti ne smijem dodirivati obraz

Svaka samoća jedna je špilja
Ako dovoljno jako puhnem
protjerat ću je u kišu
Makar pogoditi pikado strelicama

Svoje samoće formiraš u lug
Skoro da su druželjubive
otkako žive u zajednici

UGOVOR S PRAŠINOM

Vrijeme nadima tišinu
i taloži me u prašini kao pismo
Živim s prašinom
Čak si obostrano potpisujemo
uzajamnu pripadnost kao svojevrsni ugovor
Ujutro prašina i ja
zaustavljene u djelićima ponedjeljka
izgledamo kao da postimo
Naizmjenice
No sasvim mobilno stvorena je
njena vječna zastava
Razmišljaš tko je po sobama
razvrstao prašinu
Prašina je ustrajna i beskonačna
i ne vrijedi ti čekati njeno nestajanje
s krajem milenija
jer se razmnožava
Sve države su njene
pa ipak himna joj je nečujna

Na radnoj površini kuhinje
skupljaš je kao prostrtu kamilicu
za čaj

VJEŽBANKA ZA POVIJEST

Već godinu dana
sulude smo biljke s noćnog ormarića
Poklonila sam ti vreću pijeska
poklonio si mi pun džep pijeska
da se raščlanjena u svakom zrcu
prepoznam/ da se prepoznaš
i ponovo sažmem/ sažmeš
u cjelinu
Već godinu dana
sanjam prasnijet diobe i dinosaure
Već godinu dana
katkada izgovaraš da si karijatida
i nespretno pridržavaš ljubav
Već godinu dana
u ramenu ili nozi nam
s vremena na vrijeme poskakuju pavijani
pa si kažemo: *ne možeš nikamo*
otići iz ove dvočlane i paravojne formacije
Još nisi poslao/ poslala
razglednicu Orlandu

BOTANIČKE FIKCIJE

Mahovina te portretirala na kori drveta
Uz mračnu šumu zagubljeni su valovi svjetla
u zaljevu tvog pazuha
Hvata me panika
pa je svaka moja odluka bršljan
koji se predomisli
Ne uspne do neba
Kažem da se okrećem tišini
kao magnetska igla
a zapravo samo zamišljam
plavičastu kišu anđela
Ona mi godi
iako ti u vožnji do stana
nudim isključivo sobnu botaniku –
ručak na stolnjaku s ivančicama
Poslije ručka zaspeš
a čekanje tebe već se toliko skorilo
da ne znam kako ću ga oprati
s kupaoničke police

Sto metara zapadnije
sjene oponašaju lisice
dok pretrčavaju cestu

STRIPTIZ ŠUTNJE (2006)

SMS

Mobitelskom porukom izazivaš potres
pa brzo prešutiš da sada ponovo
treba odrediti klimave strane svijeta
i postaviti ih na zmajevе noge
No svojom kratkom SMS porukom
doveo si valove na Jadran da se opjene
u Kawabatinih tisuću ždralova
Ma super!
Poslat ćemo te ždralove
kao razglednice-zastave
bez posredovanja službenih institucija
i republičke poštanske marke
jer već imaju krila
Zadržala bih ipak drugog ždrala s lijeva
baš onog koji senzualno i gotovo filmski
kljuca val što se sad zapjenio
u oblik tvog poštanskog sandučića

SNIJEG UTAJIVAČ

Očekivao si da nada sama vuče naše saonice
zimskim nebom
kao da je snaga nešto što te se ne tiče
Za razliku od snijega s kojim si oduvijek
bio u vezi i s kojim si se stavljao u odnos
Snijeg je pjena nadahnuo si se i raštrkao ga
zavlačeći se u haljinu od crnogorice
Promijeniti mjesto i doći do snijega
mogao si samo jednim klikom
na ekranu kompjutera
Snijeg je nevjerojatna povlastica
jer štošta prikriva pohvalio si ga
i zazvučalo je kao da mu dižeš cijenu
A ja sam pomislila kako Bog nije
proizvođač koji bi trebao propagandu
i kako ne bi dopremao toliki snijeg
zbog utaje

OBLACI SU POSLJEDNJI PUT TEPALI KIŠI

Umorena sam crpka koja te neće nahraniti

medom riječi rekla sam ti jutros

jer nisam dobila svoj kolač

Zatražila sam djevojku za pultom

nadašnite umjesto kremšnita

a ona je spremno odmahivala glavom

Mi smo Vam konkretniji imamo program

Pandora je u drugoj političkoj stranci

Izgovorila je te dvije rečenice dok su

oblaci nad Zagrebom posljednji put

tepali kiši kao svojoj mladunčadi

i anđeli su čuvali skladišta snova

Čudio si se kako još uvijek od svih

posuđuju ključeve

Žito je ljeto stavilo u silose

Strpljivost je mit koji

vješamo poput rublja paučine i ptica

na zenit

TERRA INCOGNITA

Nemirno dišeš jer staješ na terru incognitu
gdje su cvjetovi voćke
najprije naselje bijelih leptira
pa mramor

Led u hladnjaku opet je poprimio
izgled mjesečevog kamena
Kap na čaši sličnija je gorskom kristalu
Ako se uskoro okameni sve što se miče
centri za disanje objavit će izvanredno stanje
Hoće li netko zaustaviti mehanizam noći
pretvoriti ga u oniks
kao danje nebo u nepomičnost kalcedona
i prekinuti ono što ti se uvijek iznova prikazuje
poput zavodljivog striptiza šutnje

TRATINA JE ZAUZELA PONEDJELJAK

Osjećaš li kako nam je brak kofer

u kojem sam zatvoren? upitao si

Znala sam da ti je neudobno čim ti je

oduzeto carstvo širine i sunčevog prostora

no nismo mogli otvoriti kofer

jer ni ti ni ja nismo znali šifru

Za to vrijeme odgajao si Sartrea i mučninu

čak i nad lampom s eteričnim uljima

Potkupio svijeće u zdjelicama od terakote

i šare sagova

Pa čak i onog na kojem je Aladin letio Istokom

Zanijemio si indijske štapiće te nisu mogli

progovoriti patchulijem

Bilo mi je dosta i izašla sam van

Tu je napokon tratina zauzimala ponedjeljak

No vrlo brzo primijetila sam nervozu

kako vježba

Bez prestanka na travi radila je sklekove

PUTOVANJE

I.

Sumrak i ja izmijenili smo poglede kad si počeo s uzgojem panike na terasi napuštenog cafea. Šutke trebala je izrasti u trofej, nijem kao i uzgojeni nepostojeći radio na baterije iznad šanka. I što se više smračivalo, baš tu na gradskom trgu u tebi su rasli sve opasniji labirinti. I onaj s Minotaurom. Šutke si mi rekao da potražim sklopku za rasvjetu. Ugasim mrak.

Kako nisam našla sklopku, povukla sam crtu preko okruglog stolića sa šalicama kave i strah izazvala na partiju ping ponga. Tko pobijedi, blaženo će zaspati.

II.

Nisi se koncentrirao i pravilno brojio poene, izvijestio si me na kraju borbe sa strahom. *Prelako odustaješ*, predbacila sam ti. Činilo mi se kako mrak sve više izrasta i u hotelskoj sobi pa širi vriježe između stola i kreveta.

Jedva naziremo gušttere koji su organizirali svoj party na postelji, pomislila sam. Shvatio si da osjećaš u mom trbuhu krčanje radiostanice koju smo izgubili prije tri dana kad smo se vozili brdima.

III.

Zvuk recepcionarovog radija najavio je jutro rastjeravši noćne more, zgulivši sa zidova čudovišta što su se gurala i okretala prema tebi. *Evo ga, prolazi*. Jedno je istupilo i već gotovo zamahnulo šakom.

Na svjetlu dana upitali smo se je li nada nedovršena ruta, dionica ceste.

IV.

Noćas si susreo Pandoru usprkos čudovištima, rekao si mi tek sada na danjem svjetlu i opušteniji. Jedno oko joj je sjalo u tvojoj, a drugo u mojoj bateriji koje smo povremeno palili u zlokobnoj tišini unajmljene sobe. Sve dok lučki zvukovi nisu razbili šifru tišine.

E, zbilja su pravi! – oduševio si se njihovim hakerstvom.

IGRA LOVICE

Suša je uništila paprat i umjesto sv. Petru poslala mi ju je u krvna zrnca. Da mi prabiljka, kad naraste nemir, bude hladovina. Da je nosim u stanicama kao antidepresiv nakon katarze.

Hoće li se naljutiti sv. Petar? Reći ću mu da je napetost između tebe i mene posljednjih dana gotovo neuništiva i da je samo katkada uspijevam uštirkati kao što tvoja majka štirka čipku.

Kad se odmaknem od sobe, primjećujem da se iza šume skrivaju demoni. Glave im tu i tamo izvire iznad drveća. Kad se igraju lovice i međusobno dovikuju, grme. Onda zamijetim da je netko već na obzor objesio sliku kiše koja se iskupluje.

TKO JE POSTROJIO NEBODERE (2006)

SIJEČANJ

Škripe stanari u mom tijelu. Premještaju
tanjуре, češljaju se, puštaju vodu u
zahodu, kose travnjak, patentiraju vijesti
u kojima mi pretražuješ neobično tamne
usne, a iz njih potom izvlačiš opljačkane
ružine latice i osjećaš kako se neprestano
umnažaju u tvom pamučnom ruksaku.

Vani snijeg na svakom automobilu
ostavlja dasku za jedrenje.

Naprijed korača.

Sad je već u šumi, pomislim.

*Ma daj me zagrli jer i šumu snijeg
nježno obljubljuje, a tražim sklad.*

*Večer na odjavnoj špici sprema ispit
tako što uvježbava skokove u jezero,*
priznao si, dovevši me na ovo mjesto.

Sutra ćeš na sjedalima automobila
naći noćnu prašinu.

* * *

Gurali smo jedno drugo kroz ušicu igle
i kad si kroz nju prošao, bio ti je promijenjen
spol. Obje smo bile izdužene balerine koje
u tramvajima razvezuju plesne papučice.
I dok se kroz ušicu igle opet nisi povratio,
mahale smo kroz prozore zbunjenom svetom
Valentinu koji je dvojio, ma čiji je on,
zapravo, zaštitnik.
U prijelaznoj fazi tijelo ti je na tren
poprimilo oblik Južne Amerike. Bile su
prekrasne tvoje plaže!
Onda si opet postao muškarac i svako jutro
iznova niknuo iz koštice čežnje.
Tu su sve moje predodžbe počele
mjesečariti o podnevu,
a okruglasta koštica bila je mjesec.
Bila sam konkubina onom sućutnijem od dva
tvoja ja i rodila mnoštvo snijega
od kojeg si oblikovao Pandoru i vojnike
na obalama Dalekog istoka.
Na kraju, cijeli događaj prikrivali smo
umećući ga u pješčano zrno. Pa u dva zrna.
Onda smo počeli žonglirati s pijeskom.

DIONIZOVA DATOTEKA

Dioniz se nakon večere nagine iz tvoje čaše
više kao pobjednik nad tvojim danom
nego kao antički bog i jedini je koji mi
smije razuzdano mahnuti, očijukati sa mnom,
euforično plesati a da ne budeš ljubomoran
jer ste sada saveznici
i vaša dva tijela čine poletnu uniju.
Ostavljaš strahove koje si
prije riblje večere i vina
vodio za sobom kao stražare
što su činili barem čitavu jednu jedinicu
i što su mogli u svakom trenutku izvesti
čak i verbalnu ofenzivu.
Dok se Dioniz nagine iz tvoje čaše,
nožem, kao skijom, odrješito činiš spust
po torti. Premda je ljeto.
I premda nisi navikao sjeći desert.
Hoćeš da sklizne kap tišine
zastala, zaspala, između dva naša čela
u hladnom ratu. Čekaš da
prijede svoju rutu, da dođe na kraj
službenog puta pa da umjesto nje
okusim kap vina koja je mag i posjeduje moć
da proguta i kišu iza zavjese
jer Dionizu sve opraštaš.
Pa on ti je, uostalom, saveznik!

Ali sutra kad se od njega odmakneš,
zapečatit će tvoj dosje u svojoj datoteci
i pokušat će procijeniti koliko ćeš vremena
biti izbjeglica ili dezerter dok mu se iznova
ne predaš.

Onda, ideš li na Struške večeri poezije?

pitaš me za doručkom.

Ne sumnjam da sada vidiš Dionizov lik

koji će se, za vrijeme vladavine poezije o vinu,

spomenula sam ti, dizati nad rijekom Drim,

veslati poput gondolijera čija će

čudesna gramatika rasti i na nebu i u vodi.

Ako voda, doduše, alkemijom riječi

već ne bude pretvorena u drugo.

Ako riječno korito već ne bude kalež.

STRAH

Uplašim se za ptice. Strašno se uplašim
za ptice svaki put kad polažu testove
iz letenja i jedna za drugom presijecaju
autoput. Mislim da između vozila
igraju ruski rulet.
Noću se bojim za drveće koje prehodava
cestu. Kad spazim
kanadske topole tinejdžere da idu,
a ne pogledaju lijevo ni desno.
Nedaleko ceste povremeno viđam planinu
prerezanu kao panj. Sjekirom sedmog
patuljka iz Snjeguljice.
Kad je nema, to znači da je i ona
prešla cestu. Da se sakrila od patuljka
iza susjedne planine u visoku šumu.
Podvukla se pod iglice borova pažljivo
složene u kult maskirne odore. U
totem. Samo da ga životinjice,
kućni ljubimci šume, previše ne smetaju
u potrazi za fast foodom.
Uz njega parkiram.

NAVIJAČI

Dok stojimo na livadi, vrapci su u gustišu.
Njihove široke narodne mase vire iz granja.
Učini ti se da žestoko navijaju. Prate
nogomet. Poslije pomisliš da su sljedbenici
Marxa i Engelsa. Da cvrkuću:
*Hej vrapci svih zemalja,
ujedinite se pa da i mi zaigramo nogomet!*
Kasnije si uvjeren da čitaju Bibliju
i počinješ razabirati psalme u njihovom
nemuštom jeziku, a onda čuješ da spominju
Mojsija i izabrani tim.
Odvraćaš pažnju od ptica.
Netko ti oštrom travkom zasijeca jagodicu
prsta kako bi se zacrvenjela poput jagode
i na poteklu tvoju krv prislanja svoj
zasječeni prst. Sretan si. Znači, zbilja
ti je prišao. Ti se bratimiš s Panom.

* * *

Po majci Zemlji izvezli smo autopute.
U svom dvorištu izvest ću šumu,
samo još moram naučiti zlatovez.
Zemlja je prije izvezla mene.
I nemir također. Pa tražiš po meni
kao po auto-karti njegove dionice.
Čitaš: *Nemir E 61*. Ili prelaziš
vijadukt preko osunčane A 2. Tu nam se
grla pretvaraju u radio doline.
Uz sendvič na alpskom odmoru
ispjevamo jazz egzotičnih detalja.
*Zrak odavde bi mogao biti podijeljen
u bolnicama umjesto respiratora,
rekao si. Ali znaj da neće.*
U respiratorima je genetički modificirano
proljeće iz kojeg je Neven izašao na
dionici E 59.
I otišao u rat. Na prvoj crti
bojišnice lupoceta neko vrijeme
nije vidio mrave.

ZOOMIRANJE?!

I euro, i majica, i tišina, i mašta su sijedi.

Gora je sijeda, sijeno, grablje.

Srpovi su razbaštinili polje.

Tišina reče: *E, k vragu, i još jedna muha
promašila je moj ranč.*

E, prokletstvo, i stol je iz zraka manji od
kovanice pa se ne bi moglo reći da li je
spušten kao pismo ili glava.

Trudim se osjetiti je li tišina baš dobar
strijelac. Koliko je ovladala vještinom
gađanja, hoće li nas promašiti uz našu
jutarnju kavu neobično sitne za
onim stolom. Ima li mogućnost zoomiranja
gledajući nas s horizonta koji opet izgleda
kao da je zagrizao medenjaka.

NOŽ I SRDELE

More je neodlučni borac u bitci s hladnim
zračnim masama. Nebo u njemu grije prste
i pipka ga, zadobivši vrlo sofisticiran
smiješak.

Onda mi se učini da se prislanja uz pučinu
nogama, koristeći je kao termofor. Ili,
rabeći suvremeniji rječnik, kao podno
grijanje.

Zapisujem: *More polako, no metodično
prima poraz. Hladi se pa nije čarobnjak,
već imitator.*

Dok dobiva zimski kolor, u Selcu pokraj
Crikvenice s roditeljima ručam srdele,
a majka komentira: *Nož ti valjda daju
ako ne znaš jesti prstima.*

I otkida glavu.

TSUNAMI

Spuštam šalicu s čajem baš u trenutku kad
televizor preplavljuju snimke tsunamija.

Komentiraš: *Smrt je opet laureat.*

*Ovaj put je u Aziji primijenila jednu od
svojih borilačkih vještina.*

Nisam sigurna natječu li se valovi s ekrana
za njeno odličje ili na svoj ubojit način
samo oplahuju Apokalipsu.

Dodajem: *Smrt ih šalje.*

*Svaki odbjegli val njeno je pismo
i zaista ne znam što li će reći grafolozi
kad prepoznaju isječke njenog rukopisa.*

Mnoštvo je kombinacija.

Preko valova se dopisuju dvije obale.

Ili red i nered.

Ili jezičci nemira i središte Zemlje.

Pitaš me: *Možeš li zamisliti sirenu
u uniformi kako snažnom glasanju valova
najavljuje rat još zaglušnijim pjevom?*

I Odisej je izbjegava.

*Možeš li prepoznati pijesak koji odijeva
maskirnu odjeću, a znaš da mu je pobjeglo
sjećanje na Hitlera i svjetske ratove?*

Uvjeravam te:

*Bog motri iz svemira sve ubojice
pa tako i današnje valove
posložene u pjenu.*

*I bez teleskopa tu pjenu nazire
kao prokleti slak.*

LJUBAVNI TROKUT

Nemir je kolonizator, jutro kolonija nemira,
priča djetelina izgovarajući ljeto, baš kao što
mraz ili snijeg interpretiraju zimu.

Nemir je opasan, kosi djetelinu, pa gledam
kako ponovni spokoj raznosi njene otkose
i lijeći posječene biljke.

U šumi i na livadi nemir se oglašava kroz
ptice. Ali nemir je i katalizator
odgovoran za brzopletost.

Rijetko ga tko može podići i premjestiti
na ho-ruk jer je samo ponekad lagan
i jednostavan.

Nemir je snažno kemijsko sredstvo
koje razgrađuje sjaj.

Nemir je prorok.

Nemir, kojeg donosi biće što dolazi kao
trojanski konj, može stići na bilo koje
mjesto i osvojiti ga.

I ja sam Troja.

No tko je kome kodirana kartica kojom
otvara vrata između spokoja i nemira?

Ako stanujem s nemirom, a mislim
na spokoj, jesam li u ljubavnom trokutu?

ŠAH SA SNIJEGOM (2011)

APOLON NEDJELJNOG RUČKA

Za vrijeme ljeta baterije u svim satovima,
čak one u daljinskom upravljaču televizora,
tiho su me iznevjerile.

Puno brže vjetar se pretvarao u terorista
koji je bez eksploziva raznosio prašinu,
no Afroditu nije ni taknuo.

Nije imao veze ni s grijanjem koje nam je,
čim je zazimilo, neočekivano dalo ostavku.

Ali ako s božicom ljubavi nijedan od vjetrova
uistinu nema veze, tko onda brani Afroditi
koja se širi u mirisnim parama kuhinje,
u nedjeljnom ručku, da opet skupi
svoje raspršene čestice i baš tu vrati se
u tijelo?

Apolon stana, jedini muškarac koji ovdje
objeduje, gotovo da je već pojeo hranu.

Pa ipak, siguran je da još uvijek čeka.

Ako se već mora čuvati slastica

zbog povišenog kolesterola,

ta nije na ljubavnoj dijeti, pomislio je.

I laktom povukao po anoreksičnoj prašini

koja je usprkos slabunjavosti

na hladnom radijatoru dobro rodila.

IZBOR DEPILATORA

Još sasvim malo nedostaje
da mi mrak uzme otisak
prije no što me svede tek
na obris u spavaćoj sobi.
Dodirujem si noge i nisam
sigurna jesu li dovoljno glatke.
Baš je sječa šuma na televiziji
uvjerljivo odigrala melodramu
o depilaciji Zemlje.
Čak sam iverje
uspješno identificirala
kao beznačajne statiste.

Drugi dan tisak spominje
poduzeća pred stečajem
jer hrvatsko pravosuđe štiti
one koji ne plaćaju dugove
pa bi i njega trebalo urediti
kao nedepiliranu nogu.
Istovremeno radio priznaje
moć nevremenu koje je čupalo
kuće i drveće u Uttar Pradeshu,
tek nekoliko dana nakon
ciklona u Mianmaru
i potresa u Kini.
Da je spiker imao barem
malo vedriji ton,
pomislila bih da i on
reklamira depilatore.

U snu šuma mi je izrasla na boku.
Više ne mogu izabrati novo mjesto
i povesti stabla.

Pa ako ih i posijeku,
mrak je već načinio kalup
za njihov odljev.

MEHANIKA OČIJU

Jučer je umro Luka iz susjedne zgrade.

Zanima me izvodi li sad svog odavno

mrtvog psa u šetnju nebom,

briše li prašinu u novoj sobi,

kuha li kavu anđelima.

U Slavoniji proljeće svojim potpisom

na bilju samouvjereno jamči za ugovor

između godišnjih doba.

Neispavana sam,

parazitski se priljubljujem uz

sjedalo vlaka čiju žustrinu ja nemam.

Vlak me udaljava od grada kroz

mliječno nebo marke 'z *bregov*.

Ni mlijeka nemam.

Putnicima se bjelasaju bjeloočnice

dok njima gutaju to mliječno nebo.

Zanimljiva je mehanika očiju.

Kad putnici muzu,

tamo gdje vlak susreće oblake

prostor je farme.

Iako me više podsjeća na mliječno polje.

Na bušotinu iz koje s mlijekom na nebo

uzlaze svi sisavci, čitava Noina arka.

SVETICA

U pijesku gradilišta bilda pustinja.
Gledam je s prozora i suprotstavljam
joj se raslinjem otisnutim na pidžami.
Drvećem-umanjenicama.
Da siđem dolje i stanem na pijesak,
u samo nekoliko trenutaka stvorila
bih oazu.

I popodne se navirujem s prozora.
Prije dva sata pala je kiša koja sad već
uskrsava i vraća se u nebo.
U oblaku ponovo zadobiva
svoje vlažno tijelo.

Kiša je spasiteljica pa,
ako prepoznamo njena čuda,
mogli bismo je proglasiti sveticom.

SAHARA KOJA NE MARI ZA KOMPAS

Ne znam razgraničiti gdje u dlanu
točno počinje Sahara,
a sasvim se lijepo daju nazrijeti
nanosi pijeska koji čine dine.

No u toj Sahari nikada nije bilo
četrdeset i devet stupnjeva koliko
vodič kaže da je bilo kad je
s prethodnom grupom obilazio
dine južno od Zafranea.

U Sahari od moje kože nema
ni života, osim što se katkada
fatamorgane njome kreću
poput kamila.

U njoj se kiša često premišlja
bi li pala ili ne i nema tako
čvrst i isposnički karakter kao
u prvotnoj pustinji.

Jednostavno zaboravlja na kompas.

U Sahari dlana ipak moguće se
ulogoriti i podići šator i od paške soli,
a ne samo od soli Chott El Jerida
u nježno ružičastoj boji jer joj
udaljenosti iz geografije ništa ne znače.

Ona guta rukovanja i dodire
kao što je izvorna Sahara
progutala pustinjske ruže pa ih
trgovci već godinama izbavljaju
i za jednu se upravo cjenkam.

No ne mogu naći odgovor
kako se nešto poput Sahare može
tako lako presaditi u ljudsko tkivo.
Ni tko bi je i zašto baš tu preselio.

ISKRCAVANJA

Mrak posjećuje sve četiri strane svijeta.
Na svakoj od njih obredno pleše.
Na sjeveru je drevniji od eskimskog plesa,
na jugu od plesa bumeranga,
na zapadu od vatre ili plesa orla.
Na istoku je davniji od katakalija.
Tu se iskravam s mrakom
i ujutro se budim baš kad on odlazi.
Na doručku ostali su samo lovci na
njegove sjene, što su ga slijedili sa
zapada, a zaboravili ponijeti tjeralice.
U nevjerici traže ga čak u bazenu lotosa.
U palači Padmanabhapuram.
Na plaži koja sakriva školjke
kao majušne arke u milijunima
džepova od pijeska.
Potjernici znaju da su čitava
pristaništa školjki potonula pod
obrvama mraka koji se prije
Vasca de Game iskrcao u Indiji.
Koji je na mjestu gdje se dotiču
Arapsko more, Indijski ocean
i Bengalski zaljev, sasvim slijep,
otvorio svoje treće oko opčinjen
Šivom.

Mrak je kutija što modificira značenja.
Baš sve je svakodnevno ubacivano u nju.
Ama baš svaka geografija tijela.
Kad na to pomislim, u zanosu čekam
na njegovo ponovno ukazanje.

PRIPREMANJE JUHE

Grašak je bez grijeha.
Zato njegova aura širi zrake pa
više nije zrno nego zeleno sunce.

Baš nećeš! zainati se žena
i krene od njega uzgojiti
nametljivu no raznizanu
ogrlicu u kipućoj vodi,
kao da njome kani dovršiti
prijepodnevenu ispovijed.

Točno u podne posoli juhu,
ne zato što želi da se izgubi
rijeka u loncu ili što
ne može dočekati ljetovanje
na Jadranu, a nedovoljna joj je
mini-solana kuhinjske police.

Ne zna je li ubacivanje povrća
u vodu sabotaža ravnice,
ali zna da nikad nije hodala bosa
pješčanom obalom Atlantika.
Da je najduža vlas njene kose
ili resa na vesti prekratak fitilj
za prijetnju rezignaciji.

Dok čeka da se skuha grašak,
na nokte nanosi lak sa sjajnim
česticama.

Predomišlja se bi li te čestice
pod povećalom mogla
odgojiti u nebeska tijela.
Iako ne zna na kojim sve stajalištima

uzeti predah do Malog medvjeda,
ni kako su ustrojena parkirališta
u svemiru.

PROMJENA VREMENA

U staklima prozora pljusak
pokušava pokositi visoku travu,
ali samo je poliježe i stavlja
na počinak.

Kućanica zamišlja kako je
čitav krajobraz spljošten u staklu,
kao suhi cvijet u plastici
privjeska za ključeve.
Kao kukac u jantaru.
Čini joj se da je i vjetar spremljen
u staklo i ostavljen da klizi
kao slika zatočena u penkalu.

Otvora prozor.
Suša je u vršcima korova
ponovila Mojsijev prolazak pustinjom,
ožednila Odiseja i mravlje karavane,
usahla pa skorila njen jučerašnji fado.
Ni skarabej nije mogao otkotrljati balegu
u nebo.

No danas je horizont toliko siv
da joj izgleda kao golemi pljesnivi
madrac.
Sve je bolje nego biti kolumnist vlage,
narugala se sama sebi te požurila
razvući tijesto za kolač.

PLAGIJAT NEVREMENA

Prognostičar i žena najavili su popodne
snažno nevrijeme.

Ciklona vani.

Ciklona u stroju za pranje rublja.

Kao da su se natjecali čija će oluja
biti jača.

Tsunami je zahvatio povijest odijevanja,
civilizaciju utisnutu u potkošulje,
pidžame i gaćice.

Vrtložne sile okreću je sa svih strana
pa je rublje kiti poput uzdizanih
i spuštanih zastava.

Bijelo se predaje skokovima,
opsesivno izabire samoubojstvo.
Plavo daje boju vodi.

Kad je žena ubacila deterdžent u stroj
i isprala ruke, bile su klizave poput
ribe.

Već se vratilo sunce i ženu je obuzela
žudnja za pravom olujom koju je u stanu
propustila.

Žudnja je kupi kao što ona skuplja
rublje s konopca.

A samo trenutak ranije bilo je raskriljeno
poput anđela.

NACRT STANA

Uz istočni zid zapinjem o sudoper i hladnjak.
Iz ladice uzimam nož i sjedam uz stol
na zapadu prostorije.
Peršin koji mi je D. donio za juhu
želio je biti netko drugi.
Njegov korijen ostao je zakrenut
gornjom polovicom tijela
nakon što je izvađen iz zemlje.
Nije se mogao vratiti pa je ostao bogalj.
Skoro da sam ga s nelagodom rezala u juhu.
Usprkos peršinovom lišću, bosiljku,
majčinoj dušici, papru, čiliju, kariju,
nada je u kuhinji najkorisniji začín.

Između zaliha rublja, suvenira, riječi,
u spavaćoj sobi nada je najdragocjenija
rezerva.
Može plašiti njena smrtnost,
premda će vojska riječi svoje ratnike
prije nje povesti na front.

Kad nada naglo omlitavi,
preselit će se u dnevni boravak iako je noć.
No ne može spavati
i proizvodit će smetnje pred televizorom.
Ne na njemu.
Svaki njen titraj je noćna mora.
Ponavlja tuđim jezikom: *Sjeti se.*
Ma daj se sjeti.
Meštar je showa sa sjenama,
no zaboravila je svoj jezik.

U kupaonici cijev bestidno mokri po zidu.

Rijeka kojoj dopuštam postojanje u lavabou
ispisuje kroniku, no bezlična je i ne može se
natjecati s materinskim jezikom jeze
stvorenim u napunjenoj kadi,
lažnim bestijarijem.

Ako naglo izađem iz zapjenjene vode,
niz tijelo mi se cijedi jezik nevremena.

Pločice u predsoblju gotovo su nove,
ali umjesto njih katkada tu oboje nalazimo
mulj sjećanja.

Isponova brišemo njegovu prljavštinu
i nada se bezuspješno poziva na autoritet.
Iščekujemo maga koji će znati zvesti
živo blato.

ADRESA SMRTI

Nakratko sam među prstima premetala
bocu s vodom stvorenom na moj nedavni
rođendan.

Svjetlo u samoposluži propadalo je na
sićušne brojke koje su označavale rok
njenog trajanja, moj sljedeći rođendan.

Nadživjet ću te, rekla sam joj pomalo
zabrinuta za sebe i ostavila je na polici.

Poslije sam pomislila kako sam je
trebala kupiti i odmah popiti.

Bila bih sigurna da sam je nadživjela.

Ponekad kad udahnem, osjetim vibriranje.

Kao kad stiže SMS pa se uplašim da možda
bolest piše tijelu.

Govori mu o neraskidivosti odnosa
samouvjerenije nego kakva ljubavnica.

Možda bih se trebala vratiti do police
pune takvih boca.

Ali što s njima?

Upravo da popijem svu vodu ne bi se
mom trajanju pribrojio niti dan od
njenog trajanja.

Ni anđeli mi ne odaju adresu smrti
kako bih je izbjegavala.

Ne bi bilo kraja popisu njenih
ulica, trgova, krajobraza!

Pa još ni mi ne znamo sva takva mjesta,
rekli su,

to bi ti mogao reći samo Bog,
ali on je odsutan, na službenom je putu,
baš jučer pakirao je vjetar u manju

od dvije svoje torbe.

Adresa smrti je i u boci vode koju nisam
popila.

Brojke koje navode dan proizvodnje
i krajnji dan uporabe samo su
neznatno drukčije ispisana osmrtnica.

ZDJELA S HOTELSKE TERASE

Zdjela je ostavljena na hotelskoj terasi
pa gledam kako vremenske prilike
propadaju u nju kao nijemi film.
Ni s riječima ni bez njih, ona ne razumije
novinarski jezik kojim nebo izvještava.
Ni njegov emocionalni jezik,
njegove neočekivane izljeve.
Ali vrijeme ne griješi u komunikaciji.
Iako zamućeno, jasno prenosi poruku.
Samouvjereno, u posudi se odražava
kao odbljesak.
Stjenke zdjele u podne dodiruju prve
kapi kiše.
Porculan je medij, u njemu se čita
o kušnjama i raspoloženju neba
i neće se zabuniti za razliku od novina u
kojima je uz utorak stavljeno samo sunce.

Iz zdjele će poslije pljuska
kuhar iscijediti visine kao da cijedi
ostatak tekućine iz makarona.
Kad iz nje bude uklanjao crikveničko nebo,
nepromišljeno će joj oduzeti auru suvenira.

PRIJE KNJIGE

Prije knjige zmija je odložila košuljicu
i drvo se udebljalo. Krošnja je otkopčala
grudnjak ne pitajući se kako će reagirati
sveti Lenart dok se proteže prema suncu
s freske u šumskoj kapelici.

Trebalo je dovući vodu i postaviti šmrkove
u slap, prije knjige.

Rijeka je odgojila klanac i do ušća mu,
prije knjige, bezbroj puta muštrala karakter.

I klanac je brzopletoj rijeci usporavao
motoriku.

No stvaranje knjige uključivalo je i
Mediteran.

Spustilo se s Alpa u maslinik.

Već i prije knjige noge stabala dobile su
artritis pa su se učinile još nepomičnije
nego što jesu.

Prije knjige Bog je na Jadranu uključio
radio, a more je bilo zvučnik.

Prije knjige majci juha tako pristojno
i tiho kipi u Crikvenici da je ona
uopće ne zamjećuje.

PLEMENA

Crikvenica je jutros zauzela tri poze
za fotografiranje. Ali Davor i ja želimo
obilaziti mali kontinent Rab.

Da je večer i da već svijetli iz mora,
rekla bih: sićušni planet u pjenušavoj
i zamračenoj galaksiji.

No Rab je u podne saće iz kojeg strše
četiri zvonika.

Nazirem nebeske brazde, spas za poljodjelce
da se ne dosađuju kad dođu u nebo.

Da samo ne dokoličare u nebeskoj mirovini.

Popodne je otočki zaljev osunčani jastuk
od deminutiva Sahare. Tek kasnije će slike
na displeju fotoaparata ponavljati ljeto
kao da je riječ o utvrđivanju dragog gradiva.

A nekoliko mjeseci kasnije činit će se da
fotoaparat hospitalizira ljeto. Produžuje
mu postojanje čemu koriste mali paktovi.

Kao pakt između uvale, rogozina za sunčanje,
badekostima i zrna pijeska.

Ili pakt vala i obale, a samo neiskusno oko
može utvrditi da se saveznici opiru
jedno drugom.

Kako prava Sahara daje šturi život svojim
plemenima, tako i umanjenica Sahare
začinje plemena sjećanja.

Na trajektu smo već za mraka.

Davor bi udebljanu zvijezdu Danicu
najradije poslao na fitness.

U Crikvenici jedemo džem od jabuke
i lavande.

Da nas moljci ne mogu pojesti iznutra.

LIJEČENJE KIŠE

Ljeto u ruži oblikuje
svoje hermetične obale
premda je kiša na odvikavanju
od padanja i smještena je u kliniku
koju je podigla suša.
U postojanu kliniku koju već tjednima
mete prašina.
I sve se obrće jer prašina
nenadano postaje čistač.
Brine o redu bolničkih kreveta
što ih poburka i razmjesti vjetar.

Ali i vjetar bi trebalo liječiti
jer je neprilagođen.
Valja se raspitati o njegovim pravima
u nebeskom zdravstvu
i upisati ga na listu čekanja.

Trava pred psihijatrijskim odjelom
izabrala je identitet osvajača
pa se žedna, no uspravljena,
junači i kreće u boj.
Brzo klone i potvrdi da imitator
ne ostavlja trag kao imperator.
Nema snage jer kiša već dugo
nije bahato posjedovala livadu.
Nema snage jer kiša već dugo
ponizno nije glancala
njene zelene sablje.

Ljeto kao kakva roditeljica doji
i tetoši sinkopirani ritam.
Preskače kišu.

Kad na Jadranu galebovi i valovi
zablešu argentinski tango,
sasvim neprimjetno pomakne se
noga barem jednog pacijenta
prikopčanog na produžne kablove
smrti.

Kad on primi infuziju glazbe,
barem na tren zaustavlja se
novačenje smrti.

No kiša još uvijek mora prebroditi krizu,
ne vidi čak ni da su nebo i more
refreni plavog.

Točkice na ekranu bolničkog televizora
nastoje joj izbrisati sjećanje.

U jeftinoj spavaćici iz China Shopa
povjerovala sam da su svi titraji svemira
započeli na malom ekranu
u sobi hotela u Županji.

ZIMA STEŽE OMČU

Zima steže omču oko Zagreba,
a D. dijeli ljeto na ljeto-dijete
i ljeto-oca.

Ljeto-otac je pravo ljeto, veli.

Sigurna sam da pri tome misli na
vječno ljeto, na tropske krajeve.
Pitam ga istrčava li ljeto-dijete u
Zagrebu kros pa se uvijek preda.
Nije šampion.

Ipak, samo ljeti sastaju se sjene
Marie Schneider i Marlona Branda
iz *Posljednjeg tanga u Parizu*
na podu kuće u Slavoniji.

Pokušavam da me ne primijete,
da ih ne uplašim kao D. kad se
naglo probudio i zatekao ih
s druge strane postelje.

Ne uspijevam biti tiha kao noć.

Isječak njenog vremena
svemirski je voajer,
čak se odvažio osvijetliti
filmske ljubavnike zvijezdama.

Doduše, nešto suptilnijom
javnom rasvjetom.

Mislimo grijemo hladnoću
i dokazujemo da zimi
ljeto može raditi na crno.

STANAR ZIME

Grad je pustio svoju karnevalsku kosu,
ledene sige.

Predstavio ih kao dobroćudne izrasline.

Gotovo da je perfekcionista kad se želi
uklopiti u kućni red zime,

stanar je koji se pridržava pravila.

No sve s prizvukom tumora loše zvuči.

Zagreb se mogao maskirati bezazlenije.

Kako su samo debla,

zaogrnuti mahovinom i snijegom,

lijepa na popodnevnom svjetlu!

I dok razmišljam o operativnim zahvatima,

D. okreće TV program i kao kirurg uklanja
nesimpatičnu reklamu.

Namigne mi: *E jesam je sredio, ha?*

Odvraćam:

Sad čekaj da se barem pet godina

ne pojavi ni na jednom programu.

*Onda ti možda povjerujem da nije
metastazirala.*

IMITACIJE ŠUME

Zapisano je da je Bog rekao prvim ljudima
neka obrađuju zemlju i podlože je sebi.
Njihovi potomci uzgojili su cvjetaču
i pomislili kako nije samo čovjek taj
koji bi mogao biti albino. Ta kod njih je
upravo izrasla albino brokula.
Uzgojili su oni još svašta.
Križanjem dobili najrazličitije reklame.
Čak čitave propagandne odjele.
Dodali su reklamama još i gen muhe
da budu čvršće i sjajnije.

Ali ne treba zaboraviti da je Bog stvorio
Judu.
Ni da je dopustio potomcima da osnuju
protuobavještajne službe.
Borba je odavno počela.

Potomci su rasli sve lukaviji.
Ako u skućene kuće već nisu mogli
unijeti čitave šume za dekore,
donosili su ih isječene u cjepanice
ili stolove i ormare.
Umrtnost debala nekontrolirano se
prenosila i na čovjeka. Sve više
zahvaćala njegova poimanja slobode.
Bila je zarazna.

Da bi se spasio, čovjek je pokušao izaći van.
Ali usporenost krčljivih stabala koja je
pred kućom zasadio kao imitaciju šume,
prešavši na njega, sve više mu oduzima
sposobnost prepoznavanja.

Širi se poput pandemije.

MIR BEZ PUTOVNICE

Mir je svjetski putnik.

No često olako pakira svoje putne torbe
i napušta osobe i tla.

Ponekad ostavi onaj najveći od kofera.

Kao, vratit će se. Mogu proći i godine dok
ne izvrši obećanje koje je, odlazeći, dao.

Najčešće nas napušta šutke. Ili možda ipak
govori, samo što tada odjednom svi pričamo
drukčijim jezikom.

Mir je nomad.

Prevaljuje svemirske udaljenosti.

Negdje ga neprestano potiču na promjenu
mjestu, drugdje navikavaju na udobnost pa
teško ustaje iz sklada pijeska ili naslonjača.

Rat i mir odvijaju i zavrću vijke našeg
trajanja pa je mir i mehaničar.

I pjesnik.

Njegovo skladno pomicanje jezika
daje ritam valovima.

Namješta padinu kao jastuk životinjama,
vjetrom masira kičmu bilju.

Usred monsuna mir može u nama ispisati
sunčane zakone. Usvojiti vedre pravilnike.

On prelazi granice bez putovnice,
nadmudruje carinike koji ga ne mogu zaustaviti.

Kad odseli,

kao da zagrmi u nebeskom kamenolomu.

A zapravo je netko minirao mir.

ZARAZILA SAM SE NEOBIČNOM BAKTERIJOM

Lista se žbuka u lisnatim gradovima,
a iz nje izlazi nepoznata bakterija.
Poput Tezeja našla je put iz labirinta.
Njome se hranim svaki put kad kupim
paketić datulja posipanih Saharom.
I kad mi je grlo u trenutku dok gutam
nadjeveno azijskom rižom.
Konzumiram je dok vjetar pomaže sjeni
s lijeve strane šumarka da onoj s desne
ponudi nebeski ples.
Ta bakterija pozdravlja me i kao svrbež
pa se zajedno s pijeskom tuširam u
nepreglednoj svemirskoj kupaonici.
Golemom žlicom i viljuškom miješa
leksike i krajobraze u raznoliki miks.
Ako se pogledam, osjetim da je opasnija
od Montezumine osvete.
Doseže dalje od Tutankamonovog
prokletstva.

Kad izronim, kapi vode presijavaju se
na ušima i atlantske su naušnice.
Pokušat ću ih zamijeniti za pacifičke
i opet neću imati mira.
Priznajem, zarazila sam se neobičnom
bakterijom koja od mene čini stalnog
putnika.
Raspršuje me na sve strane svijeta
kao da je mina.
Čak je sama pristajem nositi pa sam
svojevrсна žena-bomba.

Zarazila sam se neobičnom bakterijom

kad sam se porezala na nemir
i pokupila je umjesto tetanusa.
Razmazala sam je prljavim rukama
po sebi umjesto hepatitisa.
Zbog nje čekam hoće li se mrtvi Michelangelo
dovikivati s trgovcem o lošoj cirkulaciji
i cikloni,
htjela bih saznati koji je bio radni naziv
za stvaranje svijeta,
suptilno doživljavam trenutke kad mrak
briše dokumente svjetla, preuzima disk.

Bakterija kojom sam se zarazila
spremna je inscenirati smak svijeta
u mojoj sobi u kojoj se nitko
danimi ne javlja na telefon.
Njen sam talac iako se veselim kad me
odvodi i premješta na čudesna mjesta
s kojih jasnije vidim auru Zemlje.

Tek povremeno vraća me na isto mjesto
kao da pruža kusur.

SLAVLJENIK

Nebo je čarobnjak.

Zadivilo je ravnice pa su skočile u njega
od tada se definirajući kao planine.
Ostavilo je dojam na vode pa su se po
nevidljivim nitima njene najsmionije
molekule popele u oblake.

Nebo dobro sluša baš zato što je
prazan prostor i što mu niti jedan
predmet ne zaklanja zvuk.
Vidi sve kretnje jer mu pretrpanost
ne zaustavlja panoramski pogled
niti mu oduzima objektivnost.

Nebo je široko i kad ga novoizrasli neboder
malo stisne, priklješti mu pluća,
ono se već porodi na nekoj drugoj strani
Zemlje pa je slavljenik.
Tako svaki dan negdje ima rođendan.

Svjetla što ih uvečer palimo po kontinentima
samo su nepregledne i neujednačene svijeće
na njegovoj torti.

LETOVI

Negdje se srušio još jedan avion.

Još malo pa će lišće opasti s grana.

Na pod hodnika pala je stropna svjetiljka,
a majstor je pokušava ponovo učvrstiti.

Zašto to činite? upitala sam ga.

Zar nije i za nju jesen?

Komarac je sletio na zid kupaonice
i već sam podigla ruku i htjela ga
udariti komadom papira.

No pomislila sam da ću uskoro letjeti
u Mexico City pa Guadalajaru i što bi se
dogodilo kad bi divovski prsti nevremena
zgnječili avion.

Spustila sam ruku, ali ipak sam jutros
utopila mušicu s ruba umivaonika,
a htjela bih s happy endom preletjeti
Atlantik.

Domaći vjetar mi list breze donosi
kroz prozor.

Ljeto u Hrvatskoj dugo neće pobijediti na
izborima, a i zbog klimatskih promjena
sve popularnije su koalicije.

Hladnoća postaje predsjednik!

YUCATAN JE OBNOVIO PLAŽE PO TIJELIMA

I tišine se međusobno raspoznaju po činovima.

Kamen je slijepac glatkoga tijela.

Samo svjetlost pretvara jezičke valova
u vidljivu procesiju koja prelazi Atlantik
i donosi zvuk.

Yucatan je obnovio plaže po našim tijelima.

Toliko zaljeva da valovi teško do njih
nalaze tajne stube pa im se čak lakše popeti
uz glasove ili sumrak nego uz kožu.

Iako razaznaje i u mraku,

Bog u zoru opet pojača svjetlo.

I jedini je koji ne treba doušnike
ili kojeg nitko ne pita zašto je
za neku nakanu odabrao baš to doba dana.
Mislim da bi mogao očuvati jedan te isti
izraz kao da je lice fosil,
usprkos promjenama na Zemlji,
u svemiru.

Ali ne želi.

Dovoljno je da se nagne nad neko od mora
i u svakom otoku prepozna pticu
koja je, evo, baš tamo odlučila ostati.
Pa ga obuzme blagost.

ODJAVA

Majstor već treći dan ne dolazi,
a naš vodokotlić škripi kao mafijaški obračuni,
gospodarska kriza i rat u Gazi.

Vjerojatno ga čuju susjedi u trenutku
kad se godina razvodi od sadašnjosti
i udaje za povijest.

Susjedi vjerojatno čuju njegov glas kao što
slušaju glasove preljubnika u sapunicama
ili glasove spikera koji govore o preljubima
demokracije.

Baš vodokotlić odjavljuje godinu i
naviješta još jedan preljub.
Zamišljam da je u njemu zima skrila
rezervu magle, dio svog blaga,
pa je škripa protest protiv tropske klime
i lažnjaka Karipskog mora u kadi kupaonice.

Razrezala sam kukuruzni kruh.
Učinilo mi se da je uz suh nož zasvjetlucala
kap vode, sićušno jezero.
Hrabri ga da se ne osuši,
za dan-dva nadživi klonulu godinu.
No tko će umjesto nje opozvati regrute
koji joj još vjeruju, prekinuti izbjeglištva
i okončati azile na koje ih je primorala?
Kroz nju prolazim kao kroz meksičku kuhinju.
Sve njene nezavisne rečenice nesavrtljivi su
takosi.

Zavisne rečenice mekše su tortilje,
prilagodljivo se ovijaju oko događaja
kao oko nadjeva.

Nedolazak vodoinstalatera

potaknuo je kotlić da škripom unosi nemir
i umjesto sociologa, sudaca
i socijalnih radnika odvaja one nepoćudne
od dragih riječi.

Da poput trgovca načini inventuru.

Da zada završni udarac zgužvanoj godini.

Jer su je svi satovi, poput Jude,

već izdali novoj poslodavki.

POSVAJANJE NEBA (2015)

STRANICE

Pčela sam kada mi jezik luči med
i cjeliva osunčanu livadu.
Tom naslagom na govoru
lijepim u album nedjelje
žene iz Drškovaca koje iz svojih košara
spuštaju na tezge groznicu i krajobraze
umjesto oraha i svježeg sira.

Najmlađa od njih pogledom ispisuje:
*Voljela bih ostati na travi tako dugo
da mogu listati nebo poput stranica
- jedna oblačna, jedna vedra,
jedna mutna...*

*Pa i okisnuti dok čekam da dolina ponovo
definira dioptriju.*

Žene iz Drškovaca rado priznaju
da je magla dah neba te da je jutros
samo kratko prilegla.

Dok se čini da nebo ne diše,
ponedjeljak na popodnevnoj košarci
tromo ubacuje u njega oblake.
Samo se po koji put istinski poveseli
tolikim loptama s kojima je prebačen
u usporeni film.

COPY, PASTE

Žena je, prema mom kućnom filozofu Davoru,
utjelovljeni prigovor.

I Bog nedjeljom otpočine, a ja ne bih smio,
kaže Davor.

Pod šljivinim stablom dan za danom
slaže se njegov san kao da netko na računalu
ponavlja radnju *copy, paste*.

U hladovini usnula sam ga kako se pita:

Označava li sjena prisutnost ili odsutnost?

Ovog popodneva i ja spavam pod drvetom
jer ono može istovremeno, krošnjom i korijenom,
rasti u dva suprotstavljena smjera,
a ne narušiti mir okućnice.

Pa zovem Davora u kuhinju.

Ali on ne jede okruglice od lanjskih šljiva
prije nego osjeti njihovu slast
pomiješanu s cimetom na mom licu.

Vjetar raznosi mirise po ravnici.

Vjetar trguje začinima.

ZATOČENE RADNJE

Moja vekerica zatočila je radnju okopavanja vrta.

I samu motiku.

Svaki put kad otpusti sekundu,

začujem zvuk zasijecanja alatke u zemlju.

Do jutros nisam razumjela koliko mi je vrt

blizu dok spavam.

Ni kakve sve predmete skladištim u sobi.

Je li u satu i majka?

Ako jest, iščekujem da izađe

i poput poštarice prirode

na stol spusti ovojnice sa zrnima graška

kao da ocu i meni donosi koverte.

KLIZAVE I NIJEME

Rečenice, skliske poput riba,
u Crikvenici kliznule su na ruke prodavačice,
na prašak za pecivo, na vrhnje za šlag, na tamnu čokoladu
i pretvorile se u rođendansku tortu.

Poslije klizavosti na mene je prešla riblja nijemost.
Šutim nakon što u zrcalu promatram bore
uigranije i beskrupuloznije od njihovih predaka.
Ako se namrštim, grupiraju se u guštera
koji ostavlja sjenu, tvori hlad na bjeloputoj fasadi.

ODRASTANJE KRAJOBRAZA

Korita mogu poslužiti kao vjerna zamjena
za ušicu igle kad kiše udijevaju između njih
rijeku kao konac.

Kada bi prvi put to učinile, pomislila bih
da su stvorile izum. Šumeći konac!

No nije tako jer još nije postojala obična nit,
osim ako se ne uzme u obzir nit priče,
nit postanka.

Prakrajobraz očigledan je primjer varke.
U dobi novorođenčeta, zbog silovitog pljuska,
doimao se prosijed.

Dok se topla kuhinjska para povremeno
nadovezuje na nevidljiva isparavanja u prirodi,
na isparavanja rijeke koja promišljeno izlazi
iz neobično duge ušice,
majka mi se žali da ne spava svaku drugu noć.
Ne zna zašto.

Dok ona govori, spominje parne i neparne dane,
topla para preuzima ulogu majke
i umjesto nje poziva na večeru.

OKUPACIJA KUPAONICE

Prije no što ustanem, stanom pretrčava
mitski Ahilej, Danaja glača i u naš ormar
brižno vješa demode haljine.

Meduzina glava skamenjuje umivaonik
i zajedno s Perzejem okupira kupaonicu
čiji jutarnji udisaji katkada rascvjetaju
orhideje na prozoru.

Kad izravnam zavrnutu nogavicu pidžame
i uđem u kupaonicu, svi se povuku,
odlaze u izbjeglištvo.

Para od tuširanja stvara vidljivu Mliječnu stazu
dok u prostorijsku prodiše sunce.

Krajobraz vani drži sve lakši uteg neba.

VJEŽBANJE TSUNAMIJA

Kada sam odlučila čitati
svoju pjesmu o valovima i smrti,
kolega je dobio: *Dolazi tsunami!*
Pa zauzmite više položaje,
rekla sam odlazeći pred publiku
u dvorani oblika amfiteatra.

Sasvim dobro mogla sam kasnije na izletu
čuti tsunami u tetrapaku sa sokom,
uvlačeći ga slamkom i pomičući zajedno
sa zrakom.

Štoviše, bila sam mali demijurg,
iako su mi baš sve plaže tetrapaka
ostale nevidljive.

Ljuljajući kvadar na dlanu,
uvježbavala sam valove zapljuskivati.

Njihova privrženost svojim obalama
ostala je samo audio zapis.

Slikovni je i ovaj put bio nedostupan.

Kasnije, slušajući vijesti o ubojitosti
tsunamija u Japanu, pomislila sam:

*Samo da moj tsunami ne ojača i ne napadne
nakon što je napustio tetrapak.*

Ali on ne može dozrijeti, kao ni granice
namjerno ostavljene na suncu.

Kao ni demokracija, parlamenti,
ni javna mnijenja.

Sva sreća da sam ga uzalud okretala
kako bi pokazao i najneznatniji žar.

Da sam ga uzalud okretala
kao da je lijena glazbena kutija.

RATOVI

U ratu godišnjih doba
geleri mogu biti i krhotine leda.
Svaka krhotina jedna je koščica
u anatomsom atlasu zime
i prognostičari još ne dozvoljavaju
da se pokopa.
I vezilje i pletilje su ratnici u pojedinim
bitkama.
Rujan strpljivo veze bablje ljeto.
Nebo jednoličnim bodom plete maglu
pa su jutros prolaznici pješadija
koja nasrće na njene bedeme.

Na Internetu plijene jaja koja je još
u dvadesetom stoljeću snijela Europa.
Kad god bi se okončao neki rat
osjetila bi se laganom, umislila da je ptica.
Zapisala je: *Kad nebo propadne u
zimsku rijeku, iz nje se čuje poklič.*
*Ali čiji? Neizvjesno je
je li ono palo ili zauzelo rijeku,
tko je osvajač.*

Kad nebo propada u rijeku,
katkada vidim kako se na površini
zadrži samo oblak, njegova naušnica.

GRADOVI BEZ SNIJEGA

Svrgavam najrazličitije režime kad navečer
svlačim sa sebe naslage vijesti i politike
i oblačim pidžamu.

Kad ujutro otresam s kose, lica, dekoltea
puder za noć, prašinu zvijezda, svrgavam san,
poništavam sve pečate u svemirskoj putovnici.
Potom valovima tuša zapljuskujem
dokove pod pazuhima, uvale između prstiju,
a oni aritmično putuju od jedne do druge
točke mog tijela u Krakowu.

Dok se odijevam,
prekratko traje prizor dokumentarne emisije
da bih si od čipke raskošnijeg televizijskog vala
skicirala rublje.

Tog popodneva u rudniku soli Wieliczka
silazim na dubinu od 135 metara.

Tri dana kasnije,
vinula sam se na tisuće metara visine
prema Zagrebu.
Stigavši u još jedan grad bez snijega,
otresla sam pahulje s veste zimskog uzorka.

U Zagrebu usne su meki tepih
na kojem zastaju i novače se rečenice.
Kao ona: *Dan je argument.*
Ili ona: *Dan je laboratorijski miš*
nakratko upao u nepregledni kavez Zemlje.
I dok je još u kavezu,
Davor odmara glavu
na bljedom Mjesecu mog trbuha.

BACAČ

U Pragu snijeg je imigrant.

Kad god netko otvori dlan

i nježno prihvati pahulju,

u ruci zbiva se posvajanje neba.

Sat pokreće jezik kojim oblizujem žličicu.

Pomiče ljude na Staroměstským náměstima

kao mnoštvo neposlušnih kazaljki

raštrkanih u svim pravcima.

Nasred snježnog trga ugledam atletičara,

no uz ruku mu ne prianja disk.

Trenutak pričekaja pa baci hladnoću

tek neznatno zagrijanu temperaturom tijela.

KROŠNJA

Nebo je divovska krošnja koja visi nad glavom.
Sve vremenske prilike u njoj kao da imaju
isti korijen, samo je okrenut naopako,
kao i plavet koja ovdje služi umjesto zelenila.
Na trenutak je drži staroslavenski bog groma Perun,
na trenutak Mitra, perzijski bog sunca,
pa s njom tako izokrenutom,
kao da je buket potočnica,
nehajno stoji starogrčka kišna boginja Diona.
Ako su bogovi poput divova,
mogu ga držati jednom rukom prislonjenog
uz bedro.
No za razliku od cvjećarske dekoracije,
iz nepregledne modre kitice izlijeću ptice.
Kad neka poleti, izgleda poput broša koji se
otkvaćio.

Prosinačko nebo
povremeno zakriva mladenke
koje kradu snijegu bjelinu.

Jedna upravo izlazi iz kuće
i ulazi u obzor, nestaje,
krivotvorivši snijeg na haljini.

KOST

Tratina pred prozorom oponaša stanare,
daje znak i naručuje snijeg poput fast fooda.

*U Hrvatskoj ima barem nekoliko stotina
nezaposlenih labudova, komentira Davor
u šetnji uz jarunsko jezero dan kasnije.
Razmišljam koliko Zagreb posjeduje
plastičnih šuma. Koliko umjetnih jelki
anesteziranih u skladištima.*

Dok snijegom ne napunim jastučnice,
pun ga je balkon.
Netaknut na kružnom toku pozira
kao šam na torti za mladence.
No i ovaj prosinac će ga redizajnirati.
Skrutnut sve više podsjećat će na kost.

ŠILJILO ZA SNIJEG

Sipi snijeg kroz snove onih u stanovima
i propada kroz zagrebačke nebodere.
Presijava se nakon što je osvijetlio
ostave i podrume.
Vijest drsko udari nogom o ekran televizora.
Nešto kasnije na njega ušeta Nova godina
poput ekscentričnog samca
koji će zauzeti čitav svijet kao da
unajmljuje jednokrevetnu hotelsku sobu.
Sada je ekran njeno zrcalo.
Iako joj znam dimenziju po širini,
ne mogu joj predvidjeti visinu i dubinu
usprkos Vanginom proročanstvu
i Nostradamusu koji je ne spominje,
usprkos jasnoj veličini Bundeka ili
maksimirskog parka s gladnim labudovima,
mjerljivom Gobiju i Atacami
i nemjerljivim ljudskim pustinjama
u kojima blijede i suše se rodoslovna stabla.
Otkada je ekran njeno zrcalo,
naprasito ga dodiruje
kad je registriram kao laso
mahnito nabačen oko događaja.
Sasvim suptilno ga dotiče kada
zagorski krajobraz na njemu
zašilji svoju olovku, snijeg,
i nastavi pisati.

DR. SIJEČANJ

Medvednica uči logici.

Zaspem na njenom obronku odjevenom
u drveće.

U drugoj premisi planina kao odjeću nosi
i mrak pedesete minute iza ponoći
pa zaključujem, ima pidžamu,
barem njen gornji dio je crn.

Budim se u snijegu.

Prozor sliči kristalu novogodišnje kuglice
u kojoj sam zatočena, povjerovala sam.

Jutro je spralo mrak, svaku izvjesnost,
konačni broj spustova anđela.

Ne vidi se gdje točno snijeg prelazi u
bijelo i isprano nebo nad Sljemenom,
jesu li i jutros oni na skijama anđeli.

Na receptu doktora Siječnja
propisani su i poslani na stazu
već s najmanjom dozom pahulja.

Što dan postaje raspoznatljiviji,
oni se brže gube s obronaka
i zamjenjuju ih drugi skijaši.

No poneki s krilima uvijek ostanu.

U utorak usnem:

Već dva dana orgija snijeg na Medvednici.

Konobar je umjesto šalice s čajevima
donio snijeg i njime zatrpao tijela gostiju.

Postala su bjelina na stolicama i prate
kako odlazi s praznim pladnjem.

TOČKA, ZAREZ

Što bi bilo kad bih sve točke i zareze,
baš redom kako se pojavljuju, nizala
u asimetrične perle?
Ponedjeljak bi postao ogrlica.
Ako bih nastavila, i utorak i srijeda.
Točka na parketu
koja se počinje kretati poput bube
uklizava na konac.
Depresija, deportirana u neki drugi dan
bila bi zarez.
Kupljena knjiga točka jer se radnja
ne nastavlja.
No ne znam u koji interpunkcijski znak
smjestiti kucanje sata po čijem ritmu
i dalje hoda naš pokojni pas.
Podivljali hormoni televizora zarezi su
dok brišu monotoniju pa eskaliraju
u ratnom filmu.
Čokoladni bombon je točka
oblika odmah pogodnog za perlu,
no može se istopiti pa što ako poslije
ostane prazno mjesto?
Bolje da je preskočim,
pogotovo prije ručka.
Pa stavim novi interpunkcijski znak
dok u restoranu Wok & Roll
polagano nagrizam Aziju.

DIVOVSKI NOKAT

Na putu do Hallstatta
dvojim jesu li baš ptice s jezera Nicaragua
mogle pronaći čistinu u ljudskom sjećanju,
zategnuti je poput plahte i prenijeti
preko oceana na vrh austrijskog brda.
Tamo je bijela od snijega.
Okružena šumom.
Prepoznajem je kao ćelu brijega,
siguran pokazatelj da sjećanje stari.
Poželim se popeti do nje
i izbliza pogledati taj izbrisani prostor.

Strma planina malo dalje
vjerojatno je ispala pri prenošenju.
Pa se neprilagođeno sjećanje pretvorilo
u nepristupačne litice.
Netko je, primjećujem, s najviše,
divovskim noktom iskinuo dio.

VRŠAK

Dan ima svoj vršak, kao da je vlat trave.
Na njemu se oko podneva, zimi, odmara snijeg.
Ljeti ga opkorače muhe, ipak sitnije od vrana
što od neba čine crnu čipku.
Kad pomislim na masu, zanima me ima li
dan svoje nosive zidove.
Može li na njih naleći pa ih narušiti
i ono što, poput zaraza,
nema vidljivu i lako mjerljivu težinu?

Ugledala sam pretilu rijeku kako guta pahulje
no ne znam otkrivam li ijedan zvuk
lakomog užitka,
razaznajem li njeno mljackanje.

Lana Derkač

Rođena 1969. u Požegi. Pjesnikinja, prozaistica, dramatičarka i esejistica. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Uvrštavana je u antologije, panorame i zbornike u zemlji i inozemstvu. Tekstovi su joj prevedeni na 20 jezika (engleski, španjolski, francuski, arapski, švedski, njemački, talijanski, portugalski, ruski, poljski, mađarski, češki, albanski, makedonski, kineski, oriški, malajski, rumunjski, bugarski, slovenski). Dobitnica je više nagrada među kojima su književna nagrada Zdravko Pucak, Nagrada Duhovno hrašće, Nagrada Risto Ratković za najbolju zbirku pjesama na području Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske i dr.

Bila je sudionik više međunarodnih pjesničkih festivala i književnih događanja kao što su Međunarodni pjesnički festival (Hrvatska), Stih u regiji (Hrvatska), Struške večeri poezije (Makedonija), Curtea de Arges Poetry Nights (Rumunjska), Kuala Lumpur World Poetry Reading (Malezija), Kritya (Indija), Sajam knjiga u Guadalajari (Meksiko), Lirikifest (Slovenija), International Poetry Meeting (Cipar), Festival international et Marche de Poesie Wallonie – Bruxelles (Belgija), Festival Internacional de Poesia u Granadi (Nikaragva), Mediteranski pjesnički susret u Mdiq (Maroko), Stockholm International Poetry Festival (Švedska), Ratkovićeve večeri poezije (Crna Gora), Međunarodni festival slavenske poezije u Tveru (Rusija), Susret iberoameričkih pjesnika u Salamanci (Španjolska), Sveto slovo (Bugarska) itd.

Objavila: *Usputna raspela* (poezija, 1995); *Utočište lučonoša* (poezija, 1996); *Eva iz poštanskog sandučića* (poezija, 1997); *Škrabica za sjene* (poezija, 1999); *Rezignacija* (drame, 2000); *Osjećam melankoliju* (poezija, zajedno s R. Jarakom i T. Ribićem, 2002); *Osluškivanje anđela* (kratke priče, 2003); *Šuma nam šalje stablo e-mailom* (poezija, 2004); *Striptiz šutnje* (poezija, 2006); *Tko je postrojio nebodere* (poezija, 2006); *Murmullo sobre el asfalto* (izbor iz poezije, u Meksiku na španjolskom jeziku, zajedno s Davorom Šalatom, 2008); *Zastava od prašine* (kratke priče, 2009); *Qui a mis en rang les gratte-ciels? et autres poèmes* (poezija, u Belgiji na francuskom jeziku, 2010); *Šah sa snijegom* (poezija, 2011); *Doručak za moljce* (roman, 2012); *Strateg* (eseji, 2015); *Posvajanje neba* (poezija, 2015); *Ugovor s prašinom* (izbor iz poezije u Crnoj Gori, 2017); *Hotel za mrtve* (poezija, 2020).

Biblioteka Online

knjiga 208

Lana Derkač

UGOVOR S PRAŠINOM

izbor iz poezije

© 2022 Lana Derkač

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2022

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Davor Ivankovac

Fotografija

© Lana Derkač

Objavljeno

3. travnja 2022.

ISBN 978-953-345-965-3 (HTML)

ISBN 978-953-345-966-0 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-967-7 (PDF)

ISBN 978-953-345-968-4 (MOBI)

Prvo izdanje

Ratkovićeve večeri poezije, Bijelo Polje, 2017.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture
Republike Hrvatske.**